

Kuva: Kari Timonen / Kansalliskirjasto

Puupäähattu toteutti Kaisa Lekan unelman

TEKSTI **MIIA VISTILÄ**

Tänä vuonna puupäähattu annettiin omaelämäkertaisia sarjakuvaramaaneja tekeväälle ja itse kustantavalle **Kaisa Lekalle** (s. 1978). Lekan työt käsittelevät henkilökohtaisia mutta harvinaisia teemoja, kuten jalkaproteesien hankintaa (*I Am Not These Feet*), hindulaisuutta (*Your Name Is Krishangi, Audarya Lila*) ja matkan kautta itsensä etsimistä (*Tour d'Europe*).

Aiheiden ohella Leka palkittiin rankkoja aiheita tasapainottavasta kerronnasta ja huomion kiinnittämisestä kustantajana sarjakuvaramaaniensa ulkoasuun ja niiden persoonalliseen pakaamiseen.

– Olemme molemmat (mieheni **Christoffer Lekan** kanssa) koulutukseltamme graafisia suunnittelijoita ja luonteeltamme keräilijöitä, ja kotimme pursuaa kaikenlaisia erikokoisia ja

–muotoisia hassuja vanhoja kirjoja. Niistä olemme löytäneet inspiraatiota omien kirjojemme muotoiluun. Haluamme, että jokaisella kirjalla on oma luonteensa ja että sen muoto heijastaa sisältöä.

Puupäähattu oli Lekalle toivottu yllätys. Uudetkin unelmat liittyvät sarjakuviin:

– Teen uutta sarjakuvaa, joka kertoo pyöräreissusta Islannin ympäri. Toivon, että se löytää yleisönsä. Unelmoin lisäksi isosta apurahasta, jonka turvin saisin

keskittyä kirjojen tekemiseen.

Albumien teon lisäksi Leka piirtää sarjakuvia ja kirjoittaa kolumneja eri lehtiin, opettaa sarjakuvaa, vaikuttaa Porvoon kunnanvaltuustossa ja harrastaa joogaa ja käsitöitä. Mistä löytyy aikaa ja energiaa?

– Meillä ei ole telkkaria eikä lapsia ja asumme pikkukaupungissa, jossa ”ei tapahdu mitään”. Näin ollen meidän on itse keksittävä ajanvietettä!

Suomalais-ruotsalainen sarjakuvaseminaari

Suomen sarjakuvaseura ja Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus järjestivät 18.-19.11.2011 kaksipäiväisen seminaarin suomalaisille ja ruotsalaisille sarjakuva-alan ammattilaisille. Seminaarissa keskusteltiin muun muassa suomalaisen ja ruotsalaisen sarjakuvan viennistä ja tulevista yhteisprojekteista sekä kuultiin luentoja suomalaisen ja ruotsalaisen sarjakuvan historiasta, nykypäivästä ja tulevaisuudesta. Pääkielenä tapahtumassa oli englanti.

Seminaariin liittyen Suomen sarjakuvaseura esitteli Helsingin kirjamesseilla uutta ruotsalaista sar-

jakuvaa, ruotsalaisten kustantajien uutuuskirjoja sekä sarjakuvaseuran kokoelmien ruotsalaista osuutta. Lisäksi seuran osastolla oli esillä pohjoismaalaista sarjakuvaa Kolor Klimax -näyttelyn kautta.

Seminaari järjestettiin yhteistyössä Hanasaaren ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskuksen, Serieförbundet, Sarjakuvan tiedotuskeskus ry:n ja Uudenmaan taidetoimikunnan kanssa. Suomen sarjakuvaseuran puolesta vastuussa toimi Mari Ahokoivu. Maksuttomasta seminaarista pyritään tekemään jokavuotinen.

Pohjoismaat esillä Angoulêmen näyttelyissä

Ruotsalainen sarjakuva esittäytyi näyttelyssä Angoulêmen sarjakuvafestivaaleilla tammikuussa 2012. Yhdistäväksi aiheeksi näyttelyn järjestäjät **Josefin Svenske** ja **Fredrik Strömberg** olivat valinneet ruotsalaisen kirjailijan **August Strindbergin** (1849–1912). Sata vuotta sitten kuolleen kirjailijan töitä ja myyttiseksi kasvanutta persoonaa tarkastelivat sarjakuvan keinoin monet suomalaisillekin tutut taiteilijat, kuten **Kolbeinn Karlsson**,

Loka Kanarp, **Malin Biller** ja **Anneli Furmark**.

Pohjoismaiset taiteilijat esiintyivät edukseen Angoulêmessä myös EU:n rahoittamassa Eurooppa-aiheisessa näyttelyssä. 50 taiteilijaa ympäri Eurooppaa jatkoi ranskalaisen sarjakuvataiteilija **Charles Berberianin** luoman Iris-hahmon tarinaa. Suomalaisia tekijöitä mukana oli peräti viisi: **Mari Ahokoivu**, **Tommi Musturi**, **Ville Ranta**, **Kati Kovács** ja **Matti Hagelberg**.

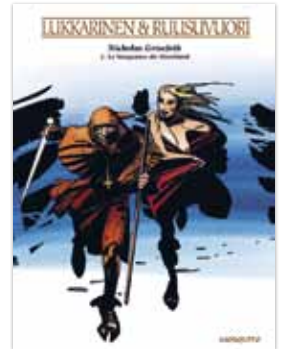

@ FABIAN GÖRANSON

● Suomi-sarjakuvaa maailmalle

Ranskaksi on ilmestynyt kolme suomalaista sarjakuvaa: **Marko Turusen** *Ufoja Lahdessa*, **Tommi Musturin** *Uni Toivosta: Kolmas Toivon kirja* ja **Hannu Lukkari-** **sen** *Nicholas Grisefothin seikkailujen toinen osa Kauppa-* *miehen kosto*.

Kati Kovácsin *Kuka pelkää Nenian Ahnavia?* (2011) puolestaan on julkaistu ruotsiksi. Albumi ilmestyy myös ranskaksi, arvostetulta Rackhamilta. Muita tulevaisuuden käännoiksi ovat **Anna Sailamaan** *Paimen* (L'Associationilta) ja **Ilpo Koskelan** *Sarjakuvan-* *tekijän opas* (espanjaksi, *Iniciativa Mercuriolta*).

© HANNU LUKKARINEN

● Sarjakuvan tekemisestä sarjakuvien

Arabianrannan kirjastossa on huhtikuun 15. päivään saakka Oulun sarjakuvaseuran tuottama sarjakuvien tekemistä esittelevä näyttely Tutkimusretki sarjakuvaan. Tekijöinä on oululaisia sarjakuvantekijöitä, muun muassa Aapo Kukko, Harri Filppa, Esa Holopainen ja Anna Honkanen. Näyttely jatkaa Helsingistä Kajaanin kaupunginkirjastoon, jossa se on esillä toukokuussa 2012.

● Sananvapauspalkinto Ville Rannalle

Suomen PEN jakoi helmikuussa ensimmäisen kerran sananvapauspalkinnon. Sen sai **Ville Ranta**. Perusteluissaan järjestö toteaa, että "Ranta on nostanut yhteiskunnallisen pilakuvan uuteen kukoistukseen ja tarttunut tuotannossaan pelkäämättä vaikeisiin, ristiriitoja herättäviin aiheisiin. - - - Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen on sananvapauden ydinaluetta. Ranta on puolustanut tämän keskustelun avoimuutta esimerkillisellä tavalla tinkimättä silti taiteellisesta tasosta."

● Stieg Larssonia sarjakuvana

Stieg Larssonin Millennium-trilogiasta tehdään elokuvien lisäksi sarjakuva. Tarinan sovittaa sarjakuvaksi dekkarikirjailija Denise Mina ja kuvittaa Hellblazerista tuttu Leonardo Manco.

Apurahauutisia

Katja Tukiainen on saanut Taiteen keskustoimikunnalta viisivuotisen taiteilija-apurahan. Apuraha myönnettiin monitaiteellisten apurahojen määrärahasta. **Ilpo Koske-** **la** puolestaan on saanut Oulun taidetoimikunnalta puolivuotisen taiteilija-apurahan vuodelle 2012. Helmikuussa Suomen Kulttuurirahasto myönsi **Pauli Kalliolle** 21 000 euroa, **Sami Makkoselle** 21 000 euroa ja **Reetta Niemensivulle** 14 000 euroa albumien tekemiseen. Muotolutoimikunnan kohdeapurahoja sarjakuvantekijöistä saivat puolestaan **Kristian Huitula** (3 000 euroa, sarjakuvromaani ja näyttelykiertueen kuluihin), **Leena Jääskeläinen** ja työryhmä (3 000 euroa sarjakuva-albumin työstämiseen ja julkaisukuluihin), **Pauli Kallio** ja työryhmä (6 000 euroa käsikirjoitukseen), **Kati Kovács** (5 000 euroa sarjakuva-albumiin), **Kivi Larmola** ja työryhmä (3 000 euroa, sähköisen julkaisuportaalin perustamiseen), **Heikki Paakkanen** (4 000 €, sarjakuva-albumiin).

• Leif Sjöström kuollut

Pitkän linjan piirtäjä **Leif Sjöström** kuoli 2. helmikuuta, 54 vuoden iässä. Suomenkieliselle sarja- ja pilakuvaväelle varsin tuntemattomaksi jäänyt Sjöström piirsi *Folkets Dagblad* -sarjaa. Sjöströmin kuollessa se ilmestyi kolmessa lehdessä, Vasabladetissa, Västän Nylandissa ja Åbo Underrättelserissa. Usein päivänpolitiikasta sisältönsä ammentanutta, muodoltaan pilaja sarjakuvan välimaastossa heittelettyä *Folkets Dagblad* on julkaistu kokoelma vuosittain sarjan alusta (1991) lähtien.

• Sarjakuvataiteilijat poliittisina

Pekka Haaviston tueksi kasattiin presidentinvaalien toisella kierroksella sarjakuva-albumi helmikuussa 2012. Kakkoskierros-kokoelman toimitti Sarjainfon entinen päätoimittaja **Vesa Saarinen** ja tekijäkaartista löytyi mm. **Pertti Jarlan**, **Ninni Aallon**, **Tuuli Hypénin**, **Ville Rannan** ja **Juho Juntusen** kaltaisia nimiä. Presidentiksi asti ei sarjakuvatuki kuitenkaan saanut Haavistoa nostettua.

© LEEN VAN HULST

Matka maidon ja lumen maahan

Belgialainen **Leen Van Hulst** (s. 1982) vietti kolme kuukautta vaihto-oppilaana Turussa 2000-luvun alussa. Vaihto-opiskelijaryhmän järjestämästä Lapin matkasta jäi käteen epäonninen rakkaustarinan lisäksi omaelämäkerrallinen sarjakuva-albumi *Melk & Sneeuw* (Maitoa ja lunta).

Graafista suunnittelua ja kuvitusta ammatikseen tekevän Van Hulstin albumi on hänen ensimmäisensä. Vuonna 2011 *Melk & Sneeuwin* julkaisi belgialainen 't Verschil -kustantamo.

Debyyttialbumi on saanut melko positiivista palautetta. Vaikeaa aihetta, lesborakkautta, on käsitelty herkästi mutta todenmukaisesti. Etenkin kauniilla pastelliväreillä piirretyt suomalaiset talvimaisemat ovat ihastuttaneet kriitikkoja.

Van Hulst on neuvotellut suomalaisten kustantajien kanssa *Melk & Sneeuwin* julkaisemisesta suomeksi.

– Haluaisin myös osallistua tänä syksynä Helsingin sarjakuvafestivaaleille, jonka teemana on kuulemma belgialainen sarjakuva. Toivon, että saisin albumini pohjalta näyttelyä sinne.

• Oikaisu

Sarjainfo 4/11:n **Cyril Pedrosa** -jutun valokuvan oli ottanut **Jaakko Seppänen** eikä **Vesa Saarinen**.

Suomalainen sarjakuva juhli

Suomalaisen sarjakuvan 100-vuotisjuhlavuosi huipentui marraskuun lopussa Helsingin Lasipalatsissa järjestettyyn gaalaan. Illanvietossa nautittiin sarjakuvateemainen menu, kuultiin juhlapuheita, nähtiin ohjelma numeroita ja jaettiin Sarjis 2011 -kilpailun palkinnot. Jatkoa vietettiin 40-vuotiaan Suomen Sarjakuvaseuran juhlaklubilla Kuudennella Linjalla, jossa musisoi muun muassa Maria Gasolina.

Sarjakuvantekijät ry:n järjestämän kaksivaiheisen Sarjis 2011 -albumikilpailun palkinnot jakaantuivat seuraaville teoksille:

1. palkinto (12 000 €) **Jouko Nuora**: *Kultainen nuoruus*
2. palkinto (10 000 €) **Sami Myllyniemi**: *Maailman toiseksi kiltein nalle*
3. palkinto (8 000 €) **Mikko Väyrynen** ja **Sami Korjus**: *Omissa käsissä*.

© EGMONT

Ankkapiirtäjä Vicar kuollut

Yhtenä parhaista Aku Ankan piirtäjistä tunnettu **Vicar**, oikealta nimeltään **Victor José Arriagada Rios**, kuoli 77-vuotiaana pitkään jatkuneeseen leukemiaan 3.1.2012.

Pitkän linjan piirtäjä aloitti ankkasarjat 1970-luvun alussa ja oli elinaikanaan mukana yli tuhannen ankkasarjan teossa. Vicarin töitä julkaistiin Aku Ankassa keskimäärin joka kolmannessa numerossa.

Vicar piirsi ankkasarjoja useimmiten **Paul Halsin** ja **Pat** ja **Carol McGrealin**, mutta pari kertaa myös **Carl Barksin** ja kerran jopa **Mauri Kunnaksen** käsikirjoituksesta. Kunnaksen kanssa yhteistyössä syntyi *Puujalkainen avaruusolento*, joka julkaistiin Aku Ankassa numerossa 30/1974. Vicarin Barks-sarjat ovat *Pitkän iän salaisuus* (Go Slowly, Sands of Times) ja *Rämäpäiset riippuliitäjät* (Hang Gliders Be Hanged!). Vicar piirsi myös jatko-osia Barksin muihin sarjoihin.

Ennen ankkari-aikojaan Vicar piirsi muun muassa *Rasmus Nallea*.

© JOHN SEVERIN

John Severin 1921–2012

Runsasviivaisesta piirrostyylistään tunnettu **John Severin** menehtyi 12. helmikuuta kotonaan Denverissä. Monipuolisen Severinin uran tärkeimpiä työnantajia oli EC Comics. Hän teki kustantamolle mm. MAD-lehteä työhuonekaveriensa **Harvey Kurtzmanin** ja **Bill Elderin** innoittamana.

Kun EC:n sarjakuvalinja alkoi hiipua, Severin siirtyi Atlas-kustantamolle. Atlaksesta kehittyi Marvel, ja Severin sai piirrettäväkseen niin sotaseikkailuja, barbaaritarinoita kuin Hulkiakin.

Oleellinen osa hänen ilmaisuaan oli huumori, joten Mad-kopio Crackedin perustajat tiesivät, ketä pyytää lehdensä päätekkijäksi. Severin kuvitti Crackedia peräti 45 vuoden ajan.

Toinen hänen intohimonsa oli historiallinen länsi. Kohua syntyi vuonna 2003, kun käsikirjoittaja **Ron Zimmerman** ja Severin laativat burleskin *Rawhide Kid: Slap leather* -minisarjan, jossa Severinin alkujaan jo 1950-luvulla piirtämä hahmo osoittautui homoksi.

Useasti palkittu ja kunnioitettu ammattimies työskenteli loppuun asti: Hellboy-oheissarja *Witchfinder: Lost and gone forever* (*Dark Horse*) ilmestyy tänä keväänä.

Sarjakuva suosiossa Pirkanmaalla

Kalle Kaiharin Kulttuurisäätiö palkitsi sarjakuvataiteilija **Tommi Musturin** vuoden 2011 tamperelaisesta kulttuuriteosta. Säätiö perusteli palkintoa muun muassa vilkkaalla näyttelytoiminnalla ja töiden julkaisulla monessa maassa.

Pirkanmaan taidetoimikunta puolestaan myönsi kulttuuritekopalkinnon sarjakuvataiteilija **Pauli Kalliolle** ja hänen Suuri Kurpitsa -kustantamolle. Perusteena oli 30 vuoden ansiokas ura sarjakuvan parissa. Erityisesti Pirkanmaan taidetoimikunta halusi korostaa Kallion ja Suuren Kurpitsan merkitystä maakunnan sarjakuvalle. Pirkanmaalaiset sarjakuvataiteilijat on huomioitu Suuren Kurpitsan albumituotannossa tärkeänä osana.